

Voisiko hiljainen tieto pysyä hiljaisena?

PAKINA: KIMMO HAUTALA

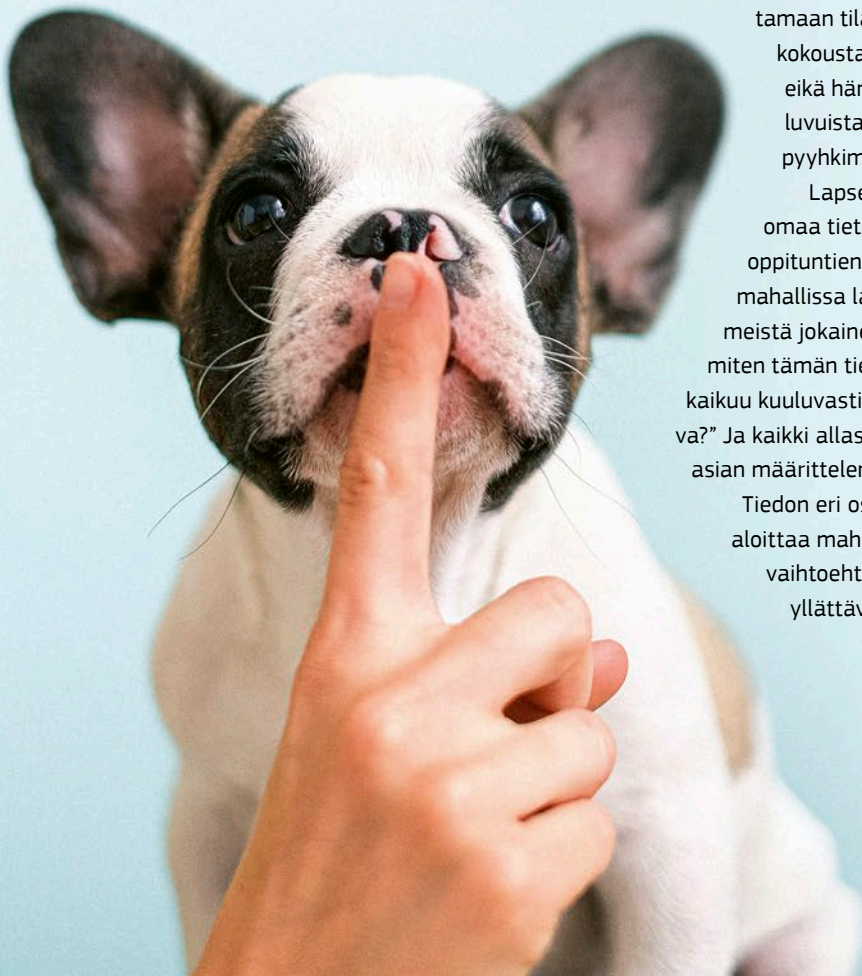
Tiesitkö, että tieto voidaan näppärästi jaotella kahteen tyyppiin: eksplisiittiseen ja hiljaiseen tietoon. Nämä tiedon osa-alueet erotellaan sen mukaan, onko tieto jaettavissa muille, jolloin se on eksplisiittistä vai onko tieto pysynyt vain omissa ajatuksissa ja kokemuksissa, täysin jakamattomana. Tämä jälkimmäinen on sitä hiljaista tietoa, jota on jopa vaikea kertoa muille.

Organisaatiot pyrkivät yleensä luomaan prosessit ja työkalut, joilla edistetään tiedon jakamista. Ehkäpä jopa niin kunnianhimoisesti, että se hiljainenkin tieto leviäisi organisaatiossa laajempaan käyttöön. Tässä kannattaisi olla todella tarkkana, joskus hiljaisen tiedon olisi syytä pysyä hiljaisena.

Oman lähiorganisaation, siis perhepiirin, pienet lapset eivät välttämättä ole vielä sisäistäneet hiljaisen tiedon määrittelyä. Lapset saattavat luontaisesti pitää kaikkea tietoa eksplisiittisenä. Keräsin muutamia esimerkkejä matkan varrelta.

Eräänä jouluaattona olin pukeutunut viimeisen päälle joulupukiksi, peittävät parrat ja kaikki. Koputtelin oveen ja

Eräänä jouluaattona olin pukeutunut viimeisen päälle joulupukiksi, peittävät parrat ja kaikki.

astuin lahjasäkki olalla terassin ovesta sisään. En ehtinyt vielä pukin klassikkoavausta lausumaan, kun jo kaikui kuuluvasti 5-vuotiaalta pojaltani: "Isä!" Toki kaikki aikuiset tiesivät kuka sisään astelee, mutta ei tätä tietoa olisi tarvinnut jakaa toisille taape-roille. Pukilla meni hetki ajatuksia kootessa, ennen kuin puhelahjat palautuivat.

Itselläni on tapana kesäaikaan mennä pihaterassille syömään, vaikka muu perhe jääkin ruokailemaan siististi sisätiloihin. Tästä sain sitten myöhemmin kuulla päiväkodin tädeiltä, syön kuulemma aina yksin ulkona. Kyselivät sitten ravintolavinkkejä, kun kerran tunnen laajasti pääkaupunkiseudun ruokapaikat. Pitikö tämäkin tieto koko päiväkotioorganisaatiolle jakaa?

Myös Teams-palaverit aiheuttavat tiedon muuttumista eksplisiittiseksi. Kukapa sitä muistaa sulkea mikrofonin työpalaverissa, vaikka muut perheenjäsenet saattavatkin tupsahtaa omalle työpisteelle. Erään kerran muutama sata henkeä oli kuulemassa kvartaalikatsausta, kun toimitustusjohtajan esityksen keskeyttää pienen pojan vaativa ääni: "Isä, tuu pyyhkimään!" Johtaja hiljeni ja kaikki jäivät odottamaan tilanteen ratkaisua. Isä selkeästi priorisoi kokousta ja ilmoitti kyseessä olevan tärkeä kokous eikä hän nyt pääse. Kokous jatkui ja kvartaaliluvuista jatkettiin. Itse jäin miettimään, miten pyyhkimisprosessissa sitten lopulta mahtoi käydä.

Lapset myös vaativat vanhempia jakamaan omaa tietoaan, vaikka jossain tilanteissa toivoisi oppituntien siirtyvän kotiin neljän seinän sisälle. Uimahallissa lapset huomaavat helposti, miten erilaisia meistä jokainen on. Mutta siinä saa hetken pohtia, miten tämän tiedon muotoilisi, kun yllättäen vierestä kaikuu kuuluvasti kysymys: "Isä, miksi tuo tati on niin lihav?" Ja kaikki allasalueella olevat jäävät odottamaan miten asian määrittelen.

Tiedon eri osa-alueiden opetus lapsille on siis hyvä aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tai vaihtoehtoisesti klassisesta punastumisesta tulee yllättävän tuttu kokemus. ■

Kirjoittajan hiljainen tieto muuttuikin eksplisiittiseksi – pahoittelut.

Tästä sain sitten myöhemmin kuulla päiväkodin tädeiltä, syön kuulemma aina yksin ulkona.